



Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KEREITI YA 12

LOETSE 2018

SESOTHO PUO YA LAPENG PAMPIRI YA 3

MATSHWAO: 100

NAKO: 2½ dihora



Pampiri ena e na le maqephe a 5.

DITAELO LE DIKELETSO HO MOHLAHLAUBUWA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO TSE PEDI:

KAROLO YA A: Moqoqo (50)

KAROLO YA B: Ditema tsa Kgokahano tse 2 (2 x 25) (50)

ELA HLOKO: O lebelletswe ho araba dipotso TSE PEDI KAROLONG YA B.

2. Araba potso E LE NNGWE KAROLONG YA A, dipotso TSE PEDI KAROLONG ya B.

3. Araba dipotso TSOHLE ka Sesotho.

4. Qala KAROLO E NNGWE le E NNGWE leqepheng le LETJHA.

5. Etsa moralo wa tema e nngwe le e nngwe (ka ho etsa mmapa wa monahano/daekramo/tjhate e bontshang tatelano ya mehopolo kapa lenane la dintlha tseo o tlang ho ngola ka tsona): Ha o qetile, bala tema hape ho hlaola

diphoso. Meralo e hlahiswe QALONG ya tema ka NNGWE.

6. Meralo yohle e totobatswe ka tshwanelo hore ke meralo.

7. O eletswa ho sebedisa nako ka mokgwa ona:

Metsotso e 80 ho araba KAROLO ya A.

Metsotso e 35 ho araba tema ka nngwe (2 x 35) KAROLONG ya B.

8. Nomora dikarabo tsa hao jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.

9. Sehlooho se se ke sa balellwa e le karolo ya palo ya mantswa.

10. Ngola ka mongolo o makgethe mme o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho kapa setshwantsho SE LE SENG, mme o ngole moqoqo wa bolelele ba mantswe a 400–450 (dikahare feela). Ebang o kgetha setshwantsho ngola o itshetlehile ka mohopolo o qholotswang ke setshwantsho maikutlong a hao, mme o iqapele sehlooho sa hao.

- 1.1 Mohlang oo ka dumela hore habo lekwala ha ho lluwe. [50]
- 1.2 Mmuso o nepile ka ho amohedisa bana ba dikgutsana tjelete ya ditlhoko tsa bona tsa kgodiso. Dumellana kapa o hanane le ketsahalo ena. [50]
- 1.3 Melemo le mathata a bolo ya maoto e bapalwang ke banana. [50]
- 1.4 Bohle re etsa diphoso. [50]
- 1.5 Monate wa ho hodiswa ke nkgono le ntatemoholo. [50]
- 1.6 Metsi ke bophelo. [50]
- 1.7 Boha ditshwantsho tse na tse ka tlase. Kgetha SE LE SENG o nto ngola moqoqo o itshetlehileng mohopolong wa sehlooho o qholotswang ke setshwantsho seo maikutlong a hao. Iqapele sehlooho sa hao. Se le bale ho etsa moralo le ho hlaola diphoso moqoqong wa hao.

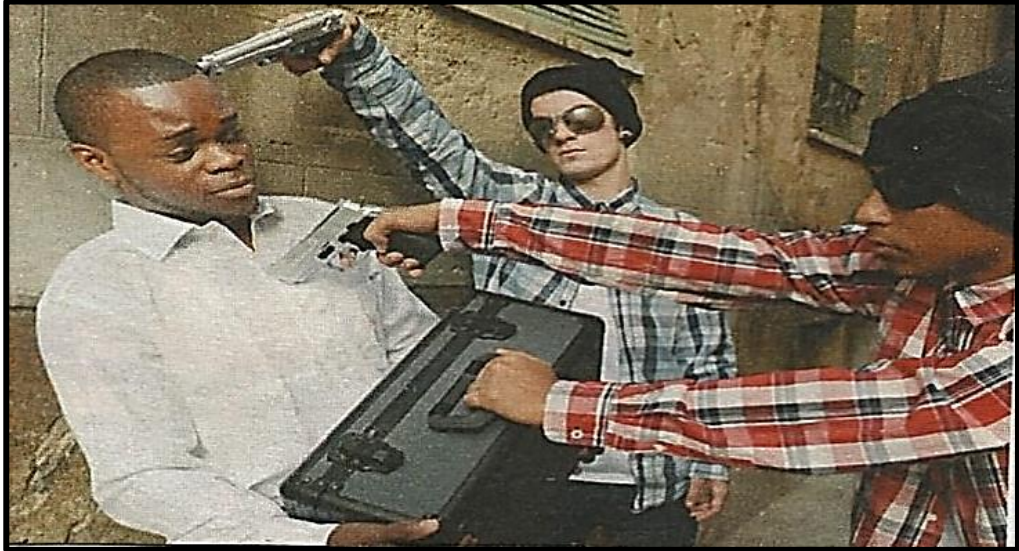
1.7.1



[Setshwantsho se qotsitswe ho *Farmer's Weekly* 27 Mphalane 2017]

[50]

1.7.2



[Setshwantsho se qotsitse ho *Move 18 Mphalane 2017*] [50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole ditema tse PEDI karolong ena, bolelele ba tema ka NNGWE e be mantswe a 180–200 (dikahare feela). Hopola ho etsa moralo, o boele o lekole ditema tsa hao botjha ho hlaola diphoso.

2.1 PUISANO

Ngola puisano pakeng tsa hao le motswalle wa hao ya kwatisitsweng ke taelo ya Lekgotla La Sekolo (SGB) ya ho bitsa mapolesa ho tla hlahloba dibetsa le dithethefatsi sekolong.

[25]**2.2 TEKOLOKAKARETSO**

O kile wa bala buka e nang le thuto le dikeletso. Ngola tekolokakaretso ya buka eo. ELA HLOKO; o se ke wa ngola ka buka eo o e balang selemong sena.

[25]**2.3 KOPO YA MOSEBETSI LE TOKOMANE YA BOITSEBISO (CV)**

Ngolla Lekhanselara la motse wa heno lengolo la kopo ya mosebetsi o phatlaladitsweng koranteng ya tikoloho ya heno, moo ho hlokwang motho ya dilemo di mahareng, ya tla kena lelapeng le leng le le leng a nnetefatsa hore ntlo ya mmuso (RDP) e fumanwe ke motho ya nepahetseng. Ho lebelehile hore mokopi a be le tse latelang, lengolo la materiki, lengolo la khomphuthara, boiphihlelo ba ho sebetsa le batho, a be le tsebo ya dipuo, ebe letswallwa la Aforika Borwa. Kenyelletsa le tokomane ya boitsebiso.

[25]**2.4 LENGOLO LA SETLWAEDI/SETSWALLE**

Rakgadi wa hao o bile le thuso ho wena ha o itlhophisetsa mokete wa ditumediso tsa lona tsa baithuti ba kereiti ya 12. Mo ngolle lengolo o mo phetele ka kgothatso ya sebui sa bohlokwa sa letsatsing leo.

[25]**2.5 OBITJHUARI/NALANE YA MOFU**

Ngola obitjhuari ya mosuwehlooho wa sekolo seo o neng o kena ho sona.

[25]**2.6 ATIKELE E YANG MAKASINENG**

Ngolla Mookamedi wa sepolesa raporoto ka boshodu ba dikgomo motseng wa heno.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B (25 x 2): 50
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100

